

Pavel Kohout

K A T

Pavel Kohout - Kat

"Pokud práce vás baví, je to radost. Pokud berete svou práci jako trest, je to zoufalství".

kapitola I.

„Bože, odpusť!“, řekl a očima vzhlédl na jasně modrou oblohu. Mezitím, co rychtář četl rozsudek, sklopil hlavu a v duchu se zamyslel. Poslední vzpomínka patřila jeho ženě a dětem. Miloval svou ženu. Myslel na to, jak je krásná, jak je úžasná, jak je okouzlující. Jasně si vybavoval její dokonalé tělo, její hebké nohy, její nádherně tvarované boky a její ňadra. Ten milý úsměv i jasně modré oči. Ty její dlouhé, vlnité vlasy, jakoby se jich v myšlenkách dotýkal, jakoby slyšel její jemný hlas. Nade vše ji miloval.

Rychtář mezitím dočetl rozsudek. Přihlížející dav byl nad míru rozzuřen a dával to patřičně najevo. Házeli po odsouzeném kameny, prach a veškeré odpadky, jenž jim přišly pod ruce, používali hrubé výrazy a nadávky. Bylo mi ho líto, ale vražda je vražda.

Rychtář na mne lehce pokývl a já uchopil sekyru, jenž jsem měl opřenou o dřevěný špalek. Muž již věděl, co ho čeká. Poklekl ke špalku a ještě se upřel pohledem na mě. Byl to jen okamžik, ale ten výraz se mi vryl do paměti natrvalo, stejně jako všechny předešlé ostatních odsouzených. Poslední pohled před smrtí. V těchto okamžicích se dají z očí vyčíst opravdu veškeré pocity. Právě v očích se pozná skutečná povaha člověka. Nikdo nedokáže skrýt co má v očích. Tušil jsem na co myslí, jelikož jsem ho znal docela dobře, za těch pár dnů, jenž byl ve vězení. Položil svou hlavu na špalek, čelem do davu a zavřel oči. Poslední vzpomínka patřila jeho ženě. Byl pro ni schopen udělat vše na světě, i zabít. Ani teď, v tomto těžkém okamžiku, nesvaloval vinu na ni, když ji nachytl s tím kovářem ze vsi. Veškerou vinu házel v mysli na něj a nelitoval, že ho za to potrestal. Vždyť si to zasloužil. Nyní nadešla chvíle, kdy za svůj čin bude potrestán on sám. Ano zůstal v tom sám, úplně sám. Ta jeho žena se s ním nepřišla ani naposledy rozloučit, ani mu dát poslední sbohem. Po pravdě řečeno, byla to známá coura. Přitom on ji tak miloval.

Mezitím jsem již zvedl sekyru nad hlavu. Moje myšlenky se soustředily jen na svou práci. Nechtěl jsem, aby trpěl. Upřeně jsem sledoval to místo na jeho krku, místo dopadu mé sekyry. Náprah a... a konec. Další kapitola uzavřena. Další svíčka, jenž předčasně dohořela.

kapitola II.

Často se ve vzpomínkách vracím do svého dětství. Měl jsem krásné a pestré dětství. Vyrůstal jsem v poměrně bohaté rodině. Měl jsem jednoho, o dva roky mladšího, bratra, se kterým jsme toho hodně prožili. Celé dny jsme byli spolu, hráli si a dováděli. Ačkoliv jsme měli na našem panství každý vlastní pokoj, byli jsme stále v jednom a to i přes noc. Naši rodiče byli spolu také stále šťastni. Jejich letité soužití absolutně popíralo, že láska nátlakem času vymizí. Byli jsme šťastná rodina a nic nám nescházelo. Vlastnili jsme menší zámeček s přilehlými poli a lesy, kde jsme si s často s bráchou hráli na rytíře. Ačkoliv byl Richard mladší, v šermování byl hbitější a vždy mě porážel. Štvalo mě to. Štvalo mě, že byl ve všem lepší než já. Byl rychlejší, nadanější i inteligentnější, ale nikdy se tím nechlubil ani nepovyšoval a rodiče nás měli oba stejně rádi.

Pamatuji si ten den, kdy jsme jeli celá naše rodina na oslavu do sousedního panství. Navštěvovali jsme se celkem pravidelně a udržovali tak dobré přátelství. Oni, manželé Rollandovi, byli bezdětní a tak byli vždy rádi, když viděli nás s Richardem. Máma si ten den oblékla své nejlepší šaty a šperky, aby udělala opět dobrý dojem. Otec se oblékl poněkud výstředně, ale nezapomněl si vzít svůj amulet pro štěstí. Byla to velká stříbrná mince na pevném řetízku. Taková rodinná cennost. Tento šperk se dědil z generaci na generaci, již celá desetiletí. Vždy ho dostal prvorozený syn od svého otce, v době jeho svatby. Věděl jsem, že jednou bude patřit mně.

kapitola III.

Ráno mě vzbudil pacholek. Chvilí mi trvalo než jsem se probral. Jen tak jsem seděl na lůžku a smutně hleděl na neurčitý bod a v duchu přemýšlel nad svým snem. Byl opět tak reálný a pravdivý, že jsem si připadal, že znovu prožívám svá dětská léta. Skutečnost je však jiná. Stál u mě pacholek, jiskřičku v očích a ani se nepokoušel skrývat své nadšení. Dnes byl jeho velký den. Dnes poprvé bude mít možnost potrestat zločince. Slíbil jsem mu to. Již několikrát mě prosil a naléhal, jak malý kluk, jenž si chce hrát. Já jsem tomu vlastně rád, jelikož svou práci nemám v oblibě. Nemám rád, když se s někým, za tu dobu co je ve vězení, spřátelím a poté ho musím zbavit života, zbavit ho tak posledního co mu ještě z toho šerého světa ještě zbývalo. Chladnokrevně popravít, před nic netušícím, rozbouřeným davem. Je to jako boží trest. Svou práci jsem si nevybral, ale přeci mohu být vděčen, alespoň za nějakou obživu. Má práce mi byla přidělena a to od samotného krále. Je to velmi uznávané řemeslo, dobře

placené, ale ne pro mojí povahu.

Za to pacholek se v tom vyžívá. Ještě nechyběl u žádné popravy. Katovské řemeslo zvládá dobře a až přijde čas, tak mu jej přenechám. Na očích mu pozoruji, jak se těší na den své první popravy. Listinu na provozování katovského řemesla již dostal, jako vzorný a talentovaný učeň. Nyní netrpělivě čeká, až já z této funkce odstoupím. Nejraděj by mě sám teď popravil.

Ačkoliv chápu své řemeslo jako trest, přesto tu je celou dobu něco, co mě u něj stále drží. Pozoroval jsem pacholka, jak kontroloval ostří u meče, s nímž bude za okamžik vykonávat rozhodnutí soudu. Nejde přímo o popravu, ale o useknutí ruky jednomu zloději. Odsouzeného jsem znal dobře, již jsme se v minulosti jednou setkali. Bohužel též při mé práci. Již zde jednou byl za krádež. To znamená, že po dnešním trestu nebude mít ani jednu ruku. Je to obyčejný žebrák ze vsi, který nemá na uživení rodiny.

Musel jsem stát vedle výkonu trestu a přihlížet pacholkovu počínání. V jeho očích jsem jasně rozpoznal radost, strach a zvrácenou touhu po krvi zároveň. Kdežto v očích odsouzeného žebráka bylo vidět zoufalství a odevzdanost. Smrt by pro něj byla lepší. Smrt by pro něj byla vysvobození. Vždyť teď bude stejně neschopen normálního života. Pacholek si podobné úvahy nepřipouštěl, jen konal svou práci.

kapitola IV.

V myšlenkách se mi stále vybavuje ten den, kdy jsme vyjížděli k Rollandům. Těsně před odjezdem jsme se s Richardem pohádali. Důvodem byla Marylin, naše služebná. Zprvu to bylo nevinné slovní oždibování, koho má radši, až posléze naše rozepře vyvrcholila v ostrý souboj. Oba jsme to brali vážně, jak nikdy před tím. Oba jsme utrpěli četné, bolestivé rány, často krvavé, ale ani jeden nechtěl dát na sobě bolest znát. Šlo tu o čest. O čest pravého muže.

Dal jsem do toho boje vše, celou svou duši a vyhrál. To bylo poprvé v životě, co jsem bráchu porazil. Byl jsem na sebe hrdý. Richard to však psychicky neunesl a běžel žalovat mámě. Byl jsem za vše hrubě pokárán a potrestán. Když jsme byli s Richardem chvíli sami, neodpustil jsem si pohrdavou větu, že správní muži se neschovávají za ženskou sukni. Bratr to opět psychicky nevydržel, popadl velký stříbrný svícen a napadl mne s ním zezadu. Neměl jsem již sil se bránit. Zranění jsem zamaskoval, aby máma nic nepoznala a já ji nic nemusel vysvětlovat. Ona by stejně nic nepochopila. Šlo čistě o mužskou záležitost.

Celou cestu jsme s bráchou na sebe nepromluvili ani slovo. Seděli jsme vedle sebe a předstírali, že ten druhý tam není. Když se naše pohledy náhodou setkaly, přeskočila mezi námi jiskra nenávisti. Nenáviděl jsem ho a nechápal, že jsem s ním mohl tak dlouho vydržet. Ta cesta mi připadala nekonečná.

Náhle se ozval výkřik a náš kočí spadl k zemi se šípem v krku. Přepadení. Našeho kočáru se zmocnili lupiči. Původně chtěli jenom peníze a šperky, ale když se jen dotkli mámy, otec vytasil meč a začal bránit svou hrdost. Já jsem stihl utéci a ukryl se v blízkém křoví. Jediný, kdo to postřehl, byl bratr. I jemu se povedlo nepozorovaně uniknout z vozu a utíkat za mnou. Mohl se také ukryt ve křoví, místa zde bylo dost, ale já překypoval nenávistí a zařval jsem, abych upoutal zraky lupičů na běžící dítě. Nešlo jim o nějaké prchající děcko, ale přesto jeden z nich vystřelil z kuše a letící šíp prolétl skrze Richardův hrudník. Při vzpomínkách se mi vybavuje ten pohled na padající bratrovo tělo. V té době mi to však bylo jedno a při nejbližší příležitosti jsem zbaběle utekl do neznáma. Bezmyšlenkovitě jsem utíkal. Pryč. Co nedál od toho místa, až jsem zabloudil.

kapitola V.

Ráno mě probudilo řinčení řetězů a pokřikování stráží. Vyšel jsem na chodbu, z níž byli vstupy do jednotlivých cel. Stráže právě zavírali muže do jedné z nich. „Máš tu novýho“, prohodil mým směrem ten větší z dvojice vojáků. „Nazítří ráno ho čeká šibenice, grázla!“

Vojáci zmizeli z dohledu. V temné chodbě jsem zůstal sám. Chlad kamenů mírně rušily hořící pochodně, připevněné ke stěnám. Pomalu jsem se vydal k cele s odsouzencem. Stál tam ve staré potřhané košili zapnuté až ke krku, rukama svíral chladné ocelové mříže své cely a jeho zrak byl upřený na mne. Sledoval jsem jeho oči, měli zeleno šedivou barvu a působili ustaraným dojmem. „Jsem nevinný“, řekl tichým hlasem. „Já jí nezabil“. Vešel jsem k němu do cely a sedl si na prkenný kavalec. Nevím proč, ale prostě jsem mu důvěřoval. Dokonce jsem mu i vyprávěl, jak se mě jako malého kluka, utečence, ujala rodina v podzámčí a dali mě učit katovskému řemeslu. Řekl jsem mu, stejně jak všem ostatním, že jsem z vlastní rodiny utekl kvůli týrání. Nechtěl jsem, aby o mě někdo věděl pravdu, ať už mí pěstouni, nebo odsouzenci na smrt. Práci kata, jenž chladnokrevně zabíjí, jsem bral jako boží trest, jelikož v každém odsouzeném se mi zjevoval obraz bratra a já ho zabírám. I v noci se mi zjevoval padající bráška a já zbaběle utíkám.

Ten nový odsouzenec ve mně vyvolával takový uklidňující dojem. Seděl naproti mně a pomalým klidným hlasem povídal o svém zatčení. Údajně se stal svědkem znásilnění a brutální vraždy mladé dívky od třech královských zbrojnošů. Objevili ho a vše svedli na něj. U soudu byl proti vojákům naprosto bezmocný a dotyční žoldáci byli ještě za dopadení vraha pochváleni a povýšeni. Přešel mě mráz po zádech, jelikož vše bylo tak přesvědčivé a ta myšlenka, že budu muset pověšet nevinného člověka, ve mně vyvolávala směs hrůzných pocitů.

Jen za tak krátký čas, jenž jsme byli spolu, jsem k němu začal něco pociťovat. Možná to byla jen lítost, možná něco více. Než jsem ho opustil, ještě jsem mu slíbil, že zítra k večeru ho opět navštívím. Vždyť zítra to bude jeho poslední den na tomto světě a pak už jen černočerná tma. Nekonečné černočerné nic.

kapitola VI.

Seděl jsem na svém lůžku celý propocený a ještě se třásl. Měl jsem opět hrůzný sen. Ještě teď mám před očima ten obraz jak podkopávám dřevěný špalek pod svým malým bratrem a ten zůstává viset ve vzduchu, za krk přivázaný k mohutné šibenici. Jeho tělo se v posledních křečích zmítalo ve vzduchu a já zbaběle utíkám pryč.

Na dnešek nebyla v plánu žádná práce a tak jsem měl celý den volno. Po obědě jsem se setkal se svým pacholkem. Neodbytně mě prosil a přemlouval, aby tu zítřejší popravu mohl provést on. Celou dobu jsem byl přesvědčen, že si svůj hořký trest musím vypít až do dna, ale nakonec jsem přikývl. Nedokázal jsem pochopit jeho nespoutanou radost a nadšení, při mém souhlasu. Připravit vězně na smrt jsem ale přece jen chtěl já.

Se smutnou duší jsem se loudal po stroze osvětlené, chladné chodbě, až jsem došel k cele s budoucím oběšencem. Ta představa byla hrozná. Zrovna od něj odcházel kněz. Sedl jsem si naproti, stejně jako minule. Byl ticho, jakoby přemýšlel. Poté si sundal jakýsi stříbrný řetízek, jenž měl na krku pod košilí. Držel ho v dlaních a ještě si ho mlčky prohlížel. „Tohle byl náš rodinný šperk“, ujal se vyprávění a nespouštěl oči ze svých rukou. „Šperk jenž se dědil z generace na generaci. Pamatuji se, jak ho otec opatroval jak oko v hlavě. Původně neměl být můj, měl ho dostat jeho prvorozený syn, můj starší bratr.“ A poté začal vyprávět příběh o dokonalé rodině, který já dobře znal. I ten osudný den. „...a potom můj bratr utekl. Prostě zbaběle zdrhnul. Já tam ležel s prostřelenou hrudí a ještě za ním prosebně volal, jenže on dělal, že mě neslyší. Ani se neotočil. Navzdor

příšerné bolesti jsem vstal a vrátil se zpět k rodičům. Otec i kočí byli již mrtvi, ale máma ještě dýchala. Mohl jsem ji ještě pomoci, kdybych byl při plné síle, ale místo toho ona pomáhala mě. Z posledních svých možností mi vytáhla ten šíp a provizorně mě ošetřila. Manželé Rollandovi, k nimž jsme to jeli, nám vyrazili naproti. Našli nás, naložili do svého kočáru a co nejrychleji chvátali k doktorovi. Máma nepřežila. Mě dokázali zachránit a ujali se mé výchovy. Bratra jsem od té doby již nespatriil. Dlouhá léta jsem ho proklínal, ale časem jsem mu vše odpustil. Rád bych ho ještě znovu spatřil, abychom byli spolu jako dřív. Jsem přesvědčen, že je naživu a že žije spořádaný život, šťastný a spokojený, že má děti, které budou pokračovat v našem rodu. Je mi líto, že už se s ním nesetkám..", odmlčel se a zvedl ke mně své ustarané oči. „Tenhle amulet jsem vzal otci, jenž ho měl na sobě, když umřel. Neměl přijít do cizích rukou, mimo rodinu, ale po mé smrti by si stejně vzal nějaký voják, nebo rychtář, proto ho raději svěřuji tobě, jelikož jsem si tě tak trochu oblíbil. Zvláštní co? Mít rád někoho, kdo tě připraví o život..."

Konečky prstů mě mrazili, když jsem svíral šperk, jenž mi svěřil. Poznal jsem otcův amulet a celé tělo se mi třásl. Ten příběh jsem raději neměl slyšet. Nebo je to snad součást mého trestu? Nenáviděl jsem sám sebe a neunesl tíhu okamžiku a z cely jsem zbaběle utekl.

kapitola VII.

Tohle byla nejhorší noc v mém životě. Sice jsem usnul, ale ta noční můra mě ihned probírala. Viděl jsem ten osudný den z pozice svého bratra. Snažím se zachránit a díky bratrovi padám k zemi se šípem v hrudi a v křečovitých bolestech a on zbaběle, bez jakékoliv odpovědnosti a svědomí utíká pryč. Nenáviděl jsem sám sebe. Seděl jsem na propocené posteli a přemýšlel.

Mám mu říci kdo jsem? A pak ho připravit o život? Nevím jak s toho ven. Tak málo máme času. Soudní rozhodnutí změnit nedokáži a být u bratrovy smrti přeci nechci. Celá léta jsem se modlil, abych se s Richardem mohl ještě potkat a teď, teď když jsem zjistil, že je naživu, se mám podílet na jeho popravě. Tolik bych mu toho chtěl povědět, tolik bych toho chtěl s ním prožít. Představa, jak se houpe se zlomeným vazem před mýma očima, mě přiváděla skoro k šílenství. Mám přeže všechno jít za ním a říci, kdo je ten, koho tak dlouho nenáviděl a prosit o odpuštění? A dál? Ať by odpustil, či ne, tak bych tak i tak po jeho smrti asi utrápil. A navíc on doufá, že žiji spořádaný život a ne, že zabím lidi. Cítil jsem na sobě jak začínám mít čím

dál větší pocity zoufalství.

Z pocitů úzkosti a zoufalství jsem napsal dopis. Pravdivý dopis pro bráchu. Skutečnost, mé pocity, prosba o odpuštění a poslední rozloučení. S třesoucí se rukou jsem dopsal, zabalil a zapečetil. Oblékl jsem se, zapálil pochodeň a vyšel do tmy na životní cestu za odpuštěním. Můj plán byl jasný...

kapitola VIII.

Opět jsem zažil, co již jsem mnohonásobněkrát znal. Poslední návštěva kněze, poslední zpověď a pomazání. Pacholek se celou dobu poťouchle usmíval a bylo poznat, že se na popravu vyloženě těší. Čas odsouzenec se uchýlil ke konci. Je to neúprosný nepřítel, jenž bojuje proti všem najednou, proti všemu živému.

Tuhle cestu k popravčímu pódiu jsem znal nazpaměť. Uvědomoval jsem si ty stovky párů lidských nohou, jenž tudy prošli a zpět se již nevrátili. Zato já jsem se vracel pokaždé a pokaždé jsem se cítil o něco hůře, pokaždé když jsem někomu vzal život, ubralo mi to na životním optimismu. Pokaždé jsem myslel na odpuštění, ale teď je to mnohem intenzivnější.

Nevím kolikrát jsem prošel tuto cestu jako kat, ale jako odsouzenec tudy jdu poprvé. Poprvé a naposledy. Dav na mě pokřikuje a hází všechn sajrát, co jim přijde pod ruce. Pokouším se to nevnímat, myslím jen na Richarda. Můj plán vyšel. Richardovi jsem pomohl utéci přes strážce ve svém katovském obleku, předal mu dopis na rozloučenou a vrátil amulet. Já si ho stejně nezasloužil. Snad mi odpustí. Richard i bůh.

Nyní stojím na dřevěném špalku a rychtář čte rozsudek. Pacholek mi navléká oprátku. Z profesního hlediska musím uznat, že je znalý, bude dobrý kat. Nevím zda-li mě poznal nebo ne, ale v každém případě nedal na sobě nic znát. Vím co teď bude následovat. Ačkoli jsem si myslel, že se dokážu dobře vžít do pocitů odsouzeného, nyní zjišťuji, že z tohoto pohledu je vše jinak. Rychtář dočetl rozsudek a pokývl hlavou na pacholka, jako náznak, že další kapitola je u konce. Zavřel jsem oči...

Vidím před sebou naše sídlo. To z dětství. Já, jako malý kluk běžím domů. Po cestě potkávám našeho kočího, který se jako vždy usmívá. Brána je otevřená. Vbíhám dovnitř, na dvůr. Vše je jako dřív. Otec s matkou si spokojeně povídají na dřevěné verandě a Marylin jim přináší snídani. Nyní na verandu vběhl i Richard. Sotva mě spatřil na dvoře, rozběhl se s nadšením ke mně. Vše je jako to bylo v mých nejšťastnějších dětských letech.

Náhle jsem ucítil prudkou bolest.

Nyní vše pozoruji jen jako přihlížející účastník. Vidím popravčí pódium, rychtáře, pacholka a své tělo, jak tak bezvládně visí se zlomeným vazem. Jsem mrtvý. Divadlo končí a dav spokojeně odchází. Mezi lidmi jsem si povšiml jedné zahalené postavy. Jediný zůstával tiše stát na místě. Poznal jsem ho. Je to Richard, můj bratr. V dlaních svírá rodinný amulet a můj dopis. Pomalu se dává do chůze a přistupuje blíže směrem k pódiu, pokřižoval se, vzhlédl k nebesům a taky odchází. Snad mi odpustil.

Pavel Kohout - KAT

Autorská povídka.

Povídka byla napsána v roce 2003, e-kniha vydána v roce 2012.

web autora: www.PKweb.eu

Kdekoliv je světlo,
můžeme fotografovat.

Alfred Stieglitz

PKweb.eu